

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ ПОСТАНОВА

від 15 вересня 2021 р. № 957
Київ

Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти

*{Із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ
№ 483 від 26.04.2022
№ 979 від 30.08.2022}*

Відповідно до [частини другої](#) статті 26 Закону України “Про повну загальну середню освіту” Кабінет Міністрів України **постановляє**:

1. Затвердити [Порядок організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти](#), що додається.

2. Установити, що під час організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти висновки інклюзивно-ресурсних центрів, видані до набрання чинності цією постановою, є чинними до закінчення строку їх дії або до видачі нового висновку інклюзивно-ресурсним центром в установленому порядку.

3. Визнати такими, що втратили чинність:

[постанову Кабінету Міністрів України від 15 серпня 2011 р. № 872](#) “Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах” (Офіційний вісник України, 2011 р., № 62, ст. 2475);

[постанову Кабінету Міністрів України від 9 серпня 2017 р. № 588](#) “Про внесення змін до Порядку організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах” (Офіційний вісник України, 2017 р., № 67, ст. 2004).

4. Ця постанова набирає чинності з 1 січня 2022 року.

Прем'єр-міністр України

Д.ШМИГАЛЬ

Инд. 73

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від 15 вересня 2021 р. № 957

ПОРЯДОК

організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти

1. Цей Порядок визначає організаційні засади інклюзивного навчання учнів з особливими освітніми потребами за інституційною (очною (денною) формою здобуття освіти у закладах загальної середньої освіти (далі - заклади освіти).

У період воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану (особливого періоду) можливе застосування дистанційно-очної (змішаної) форми здобуття освіти.

{Пункт 1 доповнено новим абзацом згідно з Постановою КМ № 483 від 26.04.2022}

Дія цього Порядку не поширюється на спеціальні класи закладів загальної середньої освіти, спеціальні школи та навчально-реабілітаційні центри, крім інклюзивних класів зазначених закладів освіти, створених на період воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану (особливого періоду).

{Абзац третій пункту 1 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 979 від 30.08.2022}

2. Терміни, що вживаються у цьому Порядку, мають таке значення:

адаптація змісту навчального предмета (інтегрованого курсу) (далі - адаптація) - зміна методів і способів навчання, рівня складності завдань з урахуванням індивідуальних потреб учнів з особливими освітніми потребами (далі - учні) без зміни загального обсягу навчального навантаження та очікуваних результатів навчання;

медіатека - бібліотека цифрових носіїв інформації або комп'ютерного та мультимедійного обладнання, підключеного до Інтернету, що використовується під час освітнього процесу;

модифікація змісту навчального предмета (інтегрованого курсу) (далі - модифікація) - зміна змісту (шляхом спрощення, виключення, об'єднання тощо) навчання з урахуванням особливих освітніх потреб учнів із зміною загального обсягу навчального навантаження та очікуваних результатів навчання;

оцінка потреби учня в наданні підтримки (далі - оцінка) - процес визначення потреби учня в наданні йому підтримки в освітньому процесі та її рівня;

рівні підтримки - обсяг тимчасової або постійної підтримки учнів в освітньому процесі відповідно до їх особливих освітніх потреб, що надається в закладі освіти;

ресурсна кімната - спеціально облаштована кімната (частина кімнати), що має відповідний розподіл функціональних зон, призначена для розвитку учнів з особливими освітніми потребами, гармонізації їх психоемоційного стану та психологічного розвантаження, надання (проведення) індивідуальних та/або групових психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг (занять).

Інші терміни вживаються у значенні, наведеному в Законах України “Про освіту”, “Про повну загальну середню освіту”.

3. Органи державної влади, органи місцевого самоврядування та заклади освіти створюють для учнів умови для здобуття освіти на рівні з іншими здобувачами освіти шляхом:

належного фінансового, кадрового, матеріально-технічного, методичного забезпечення закладів освіти;

підвезення учнів до закладів освіти і у зворотному напрямку;

забезпечення доступності території закладів освіти, будівель, споруд та приміщень для учнів, забезпечення універсального дизайну закладів освіти. У разі коли наявні будівлі, споруди та приміщення закладів освіти неможливо повністю привести у відповідність з потребами учнів, здійснюється їх розумне пристосування, що враховує індивідуальні потреби та можливості таких учнів, зазначені в їх індивідуальній програмі розвитку;

забезпечення необхідними допоміжними засобами для навчання, що дають змогу опанувати освітню програму, відповідно до [Порядку забезпечення допоміжними засобами для навчання осіб з особливими освітніми потребами у закладах освіти](#), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 9 грудня 2020 р. № 1289 (Офіційний вісник України, 2021 р., № 2, ст. 85);

облаштування та обладнання ресурсної кімнати та медіатеки;

залучення фахівців (із числа працівників закладу освіти та/або додатково залучених фахівців) для надання корекційно-розвиткових та психолого-педагогічних послуг (допомоги) відповідно до потреб учнів;

забезпечення доступу учнів до Інтернету, а також за потреби до термінального та спеціального допоміжного обладнання.

4. Зарахування учнів до закладу освіти здійснюється згідно з [Порядком зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти](#), затвердженим МОН.

5. Керівник закладу освіти на підставі заяви одного з батьків (інших законних представників) учня та висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини, що надається інклюзивно-ресурсним центром (далі - висновок), утворює інклюзивний клас та організовує інклюзивне навчання з урахуванням рівня підтримки, рекомендованого інклюзивно-ресурсним центром.

У період воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану (особливого періоду) для організації інклюзивного навчання учнів з особливими освітніми потребами (зокрема з числа тих, що вимушені були змінити своє місце проживання (перебування)

внаслідок збройної агресії Російської Федерації) до закладу освіти подаються копії документа, що посвідчує особу (в разі наявності) та висновку.

{Пункт 5 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ № 483 від 26.04.2022}

6. За наявності в закладі освіти кількох класів із здобувачами освіти одного року навчання учні розподіляються пропорційно між такими класами з урахуванням рівнів підтримки, визначених згідно з **додатком 1**, а саме:

не більше одного учня, який потребує четвертого чи п'ятого рівня підтримки;

не більше двох учнів, які потребують третього рівня підтримки;

не більше трьох учнів, які потребують другого рівня підтримки.

Учні, які потребують першого рівня підтримки, розподіляються між класами без урахування кількості таких осіб.

До з'єднаного класу (класу-комплекту) учні зараховуються без урахування кількості таких осіб.

За умови наявності в населеному пункті одного закладу освіти учні розподіляються між класами такого закладу освіти без урахування кількості таких осіб.

У період воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану (особливого періоду) гранична кількість учнів з особливими освітніми потребами в інклюзивних класах, визначена цим Порядком, не застосовується. Заклад освіти не може відмовити в організації інклюзивного навчання учня з особливими освітніми потребами та створенні інклюзивного класу.

{Пункт 6 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ № 483 від 26.04.2022}

7. Для учнів, які потребують підтримки в освітньому процесі, керівник закладу освіти формує команду психолого-педагогічного супроводу (далі - команда) та забезпечує її роботу в закладі освіти. До складу команди залучаються фахівці інклюзивно-ресурсного центру, які брали участь у проведенні комплексної оцінки. У період воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану (особливого періоду) засідання команди можуть проходити в режимі он-лайн та/або у змішаному очно-дистанційному форматі.

{Пункт 7 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 483 від 26.04.2022}

8. Для учнів, у яких виникають труднощі під час навчання та які потребують додаткової постійної чи тимчасової підтримки в освітньому процесі, за рішенням закладу освіти надається підтримка першого рівня.

Рішення закладу освіти про надання підтримки першого рівня приймається на основі рішення команди, яка проводила оцінку та визначила потребу у наданні підтримки першого рівня, що відображається у протоколі її засідання за формою, визначеною **додатком 2**, або висновку інклюзивно-ресурсного центру.

Команда проводить оцінку на основі відповідної письмової заяви одного з батьків (іншого законного представника) учня, що складається у довільній формі.

Припинення надання підтримки першого рівня здійснюється за рішенням команди та/або письмовою заявою одного з батьків (іншого законного представника) учня.

9. Для інших учнів рівень підтримки забезпечується відповідно до висновку інклюзивно-ресурсного центру.

У разі відсутності у висновку інклюзивно-ресурсного центру інформації про рівень підтримки учня рівень підтримки визначається командою за участю представника інклюзивно-ресурсного центру, що видав такий висновок, та з урахуванням складності порушень учня.

10. Для організації інклюзивного навчання учня команда протягом двох тижнів з початку навчання складає його індивідуальну програму розвитку за формою, визначеною [додатком 3](#).

Індивідуальна програма розвитку підписується всіма членами команди, одним з батьків (іншим законним представником) учня та затверджується керівником закладу освіти.

Індивідуальна програма розвитку переглядається не рідше ніж двічі на рік та повинна враховуватися педагогічними працівниками під час освітнього процесу в інклюзивному класі.

Індивідуальна програма розвитку зберігається в особовій справі учня три роки. Батьки (інші законні представники) учня можуть отримати копію індивідуальної програми розвитку на вимогу.

У разі відрахування, переведення учня до іншого закладу освіти копія індивідуальної програми розвитку подається батьками (іншими законними представниками) учня до закладу освіти, де він продовжує здобуття освіти.

11. Учням відповідно до рівня підтримки та індивідуальної програми розвитку надаються психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (допомога) у вигляді занять.

Психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові заняття можуть проводитися в індивідуальній чи груповій формі.

Кількість осіб під час групових занять становить від двох до восьми з урахуванням індивідуальних особливостей учнів (однорідності порушень розвитку, віку тощо).

Проведення занять в індивідуальній формі здійснюється відповідно до індивідуальної програми розвитку особи.

Керівник закладу освіти або уповноважена ним особа складає та затверджує розклад проведення (надання) психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових занять (послуг).

Розклад занять узгоджується з розкладом навчальних занять класу, в якому навчається учень, складається з дотриманням педагогічних вимог та вимог санітарного законодавства з урахуванням індивідуальних особливостей учнів, затверджується керівником закладу освіти і не може призводити до перевантаження учнів.

12. Психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові заняття можуть проводитися у ресурсній кімнаті, медіатеці закладу освіти.

Для учнів, що потребують тимчасового психологічного розвантаження або усамітнення, в ресурсній кімнаті створюється окрема зона, яка використовується незалежно від розкладу занять.

Ресурсна кімната може використовуватися усіма учнями закладу освіти.

Учні можуть перебувати в ресурсній кімнаті та медіатеці винятково у супроводі педагогічних працівників, асистента учня або залученого фахівця, що проводить (надає) додаткові психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові заняття (послуги).

13. Психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові заняття проводяться фахівцями із числа педагогічних працівників закладу освіти, педагогічними працівниками вчителями-дефектологами (вчителем-логопедом, сурдопедагогом, тифлопедагогом, олігофренопедагогом), які введені до штату закладів освіти відповідно до типових штатних нормативів закладів загальної середньої освіти та/або додатково залученими фахівцями, з якими заклад освіти або відповідний орган управління у сфері освіти укладають цивільно-правові договори. Умови оплати праці за проведення (надання) психолого-педагогічних і корекційно-розвиткових занять (послуг) та перелік фахівців, які можуть їх проводити (надавати) у закладах освіти, визначено [Порядком та умовами надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами](#), затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 14 лютого 2017 р. № 88 (Офіційний вісник України, 2017 р., № 19, ст. 531).

У період воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану (особливого періоду) психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові заняття для учнів з особливими освітніми потребами (за умови дотримання безпеки учасників освітнього процесу) можуть проводитися фахівцями інклюзивно-ресурсних центрів, зокрема з числа тих, що вимушені були змінити своє місце проживання (перебування) та/або місце роботи внаслідок збройної агресії Російської Федерації.

{Пункт 13 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ № 483 від 26.04.2022}

{Пункт 13 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 483 від 26.04.2022}

14. Психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові заняття не враховуються під час визначення гранично допустимого навантаження учнів.

Тривалість індивідуальних психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових занять для учнів становить від 20 до 25, а групових - від 35 до 40 хвилин.

15. Для учнів може складатися індивідуальний навчальний план.

Індивідуальний навчальний план повинен містити, зокрема, інформацію про назву закладу освіти, прізвище та власне ім'я учня; клас, в якому він навчається; цілі виконання та строк дії індивідуального навчального плану; загальний обсяг навчального навантаження та кількість годин на тиждень для вивчення навчального предмета (інтегрованого курсу); інформацію про адаптацію чи модифікацію змісту освітніх

компонентів освітньої програми, послідовність, форму і темп їх засвоєння, очікувані результати навчання.

Форма індивідуального навчального плану визначається закладом освіти.

Індивідуальний навчальний план складається командою за участю педагогічних працівників, які викладають навчальні предмети (інтегровані курси), у взаємодії з учнями та/або їх батьками (іншими законними представниками), схвалюється педагогічною радою закладу освіти, затверджується його керівником та підписується одним з батьків (іншим законним представником) учня.

16. Інклюзивне навчання учнів, у тому числі згідно з індивідуальним навчальним планом, здійснюється відповідно до освітньої програми закладу освіти з урахуванням їх особливих освітніх потреб та особистісно орієнтованого спрямування освітнього процесу, адаптації та/або модифікації окремих навчальних предметів (інтегрованих курсів).

17. Організацію інклюзивного навчання учнів забезпечує асистент вчителя, посадові обов'язки якого визначаються його посадовою інструкцією, що затверджується керівником закладу освіти відповідно до вимог законодавства.

В освітньому процесі індивідуальні соціальні та соціально-побутові потреби учнів забезпечуються асистентом учня. Асистентом учня може бути один з батьків (інший законний представник), особа, уповноважена ними, або соціальний працівник, що надає послугу супроводу під час інклюзивного навчання.

Умови допуску асистента учня до освітнього процесу для виконання його функцій та вимоги до нього визначаються МОН.

18. Для дітей з інвалідністю, які мають порушення опорно-рухового апарату та пересуваються на кріслах колісних або мають порушення зору, слуху, у закладі освіти можуть надаватися інші соціальні послуги із переліку базових соціальних послуг відповідно до [Закону України](#) “Про соціальні послуги” та згідно з державними стандартами надання відповідних послуг, затвердженими Мінсоцполітики, в тому числі послуги фізичного супроводу осіб та переклад жестовою мовою. Керівник закладу освіти створює умови для надання таких послуг у закладі освіти на підставі письмової заяви одного з батьків (іншого законного представника) учня не пізніше ніж за два робочих дні після подання такої заяви.

19. Тривалість здобуття освіти учнями може бути продовжена на рівнях початкової та базової середньої освіти відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 23 квітня 2003 р. [№ 585](#) “Про встановлення тривалості здобуття повної загальної середньої освіти особами з особливими освітніми потребами у закладах загальної середньої освіти” (Офіційний вісник України, 2003 р., № 17, ст. 776; 2019 р., № 69, ст. 2404; 2020 р., № 87, ст. 2801).

20. Для учнів, які навчаються в різних інклюзивних класах одного або різних років навчання, для проведення занять, вивчення навчальних предметів, курсів, інтегрованих курсів, у тому числі вибіркових, можуть формуватися та функціонувати інклюзивні міжкласні групи.

Під час формування таких груп враховуються індивідуальні програми розвитку. Кількість учнів в інклюзивній міжкласній групі повинна становити не більше дванадцяти. На період воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану (особливого періоду) можуть формуватися тимчасові інклюзивні міжкласні групи.

{Абзац другий пункту 20 в редакції Постанови КМ № 483 від 26.04.2022}

Учні за заявою одного з батьків (іншого законного представника) зараховуються до групи подовженого дня. Утворення та організація діяльності груп подовженого дня у державних та комунальних закладах загальної середньої освіти здійснюється відповідно до [порядку](#), затвердженого МОН.

21. Оцінювання результатів навчання учнів у закладах освіти здійснюється за системою та загальними критеріями оцінювання, затвердженими МОН, та з урахуванням індивідуального навчального плану (за наявності).

Після завершення навчання учні отримують документи про освіту державного зразка відповідно до [зразків документів про загальну середню освіту](#), затверджених МОН.

22. Заклади освіти організовують інклюзивне навчання учнів за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів, інших джерел, не заборонених законодавством.

Додаток 1
до Порядку

РІВНІ
підтримки в освітньому процесі у закладах загальної середньої
освіти

Рівні надання підтримки	Критерії визначення	Умови забезпечення підтримки	Фінансове забезпечення	Механізм отримання підтримки в освітньому процесі	Індивідуальна освітня траєкторія, механізм її реалізації	Забезпечення допоміжними засобами для навчання	Облаштування освітнього середовища	Проведення поточного, семестрового та річного оцінювання та/або державної підсумкової атестації
-------------------------	---------------------	------------------------------	------------------------	---	--	--	------------------------------------	---

Перший рівень

(надає на підставі бся проведення учням з оцінки потреби особи учня в наданні підтримки у освітні закладі освіти та ми протоколу про її потреба проведення ми (додаток 2 до (далі - Порядку учні), організації які інклюзивного мають навчання у трудно закладах щі I загальної ступеня середньої освіти) прояву (пооди ної, незначні і) наявності бар'єрів (відповідно до однієї або кількох сфер розвитку), що перешкоджають успішному функціонуванню (навчанням/заємодії/ ігровій діяльності/ мобільності) в	не без підтримка передбачає: створює додатково в освітньому процесі ініціюється та надається силами та ресурсами закладу освіти за заявою одного з батьків (іншого законного представника) учня: керівник закладу освіти утворює команду психолого-педагогічного супроводу; увагу з боку психолога	використання забезпечується загальних універсальних критеріїв оцінювання на основі загальних підходів оцінювання з урахуванням можливості їх адаптації та з урахуванням особливих освітніх потреб учня
--	---	---

закладі освіти	-	команда закладу
потреба у	проведенн	психолого-освіти до
створенні	я	педагогічн учня;
незначних	регулярни	ого
пристосувань	х	супроводу - створення
освітнього	нарад-кон	проводить команди
середовища	сультацій	психолого-пе
	педагогічн	дагогічного
	их	супроводу;
оцінювання	працівник	визначає - не
досягнень	ів закладу	потребу у надаються
	освіти;	наданні додаткові
	-	підтримки корекційно-р
	оцінюванн	першого озвиткові та
	я	рівня або психолого-пе
	вибраних	рекоменду дагогічні
	методів;	є послуги
	- надання	звернутися (заняття)
	консульта	для
	тивної	проведенн заняття
	допомоги	я проводяться
	корекційн	комплексн за розкладом
	им	ої класу
	педагогом,	психолого-
	вчителем-	педагогічн
	логопедом	ої оцінки
	,	розвитку
	практични	особи до
	м	інклюзивн
	психолого	о-ресурсно
	м;	го центру;
	- надання	на підставі
	логопедич	рішення
	них	команди
	послуг в	психолого-
	логопедич	педагогічн
	них	ого
	пунктах	супроводу
	системи	щодо
	освіти	надання
	відповідн	підтримки
	о до	першого
	визначени	рівня,
	х потреб	складаєтьс
	учня	я
		індивідуал
		ьна
		програма
		розвитку

Другий
рівень

(надаєть	наявність бар'єрів	створюєть	фінансує	підтримка	необхідно	використ	забезпечу	на основі
ься	(відповідно до	ся	ння	в	розробити та	ання	ється	загальних
учням,	різних сфер	інклюзивн	визначає	освітньому	виконати	загальні	універсал	критеріїв
які	розвитку), що	ий клас	ься	у процесі	індивідуальн	х	ьний	оцінювання з
мають	перешкоджають	підтримка	відповідн	надається	у програму	підручни	дизайн, у	можливістю
трудно	успішному	надається	о до	на підставі	розвитку та	ків для	разі	адаптації умов
щі II	функціонуванню	за умови	потреб	заяви	індивідуальн	навчання	неможли	проведення
ступеня	(навчання/	наявності	учня для	одного з	ий	, вості	оцінювання з	
прояву	взаємодії/ігровій	висновку	проведен	батьків	навчальний	адаптації	його	урахуванням
(трудно	діяльності/	інклюзивн	ня	(іншого	план (за	я	забезпече	особливих
щі	мобільності) в	о-ресурсн	(надання)	законного	наявності)	загальні	ння -	освітніх
легкого	закладі освіти	ого	корекційн	представн	учня	х	розумне	потреб учня
ступеня	потреба у:	центру	о-розвитк	ика) учня	передбачаєть	матеріалі	пристосу	
прояву)	- здійсненні	про	ових та	та	ся:	в та	вання,	під час
	комплексної	комплексн	психолого	висновку		підручни	облаштув	проведення
	психолого-педаго	у	психолого	психолого	- адаптація	ків, ання	зокрема	оцінювання
	гічної оцінки	психолого	занять	комплексн	змісту	ресурсної	надруков	враховуються
	розвитку особи в	-педагогіч	(послуг),	у	навчання;	кімнати	аних	адаптація
	інклюзивно-ресур	ну оцінку	психолого-	педагогічн	- методична	шрифто	часом та	процедури за
	сному центрі;	розвитку	у оцінку	педагогічн	підтримка	м Брайля	змістом	часом та
	- створенні	особи	асистента	розвитку	педагогічних	або	(наприклад:	збільшення
	пристосувань	передбача	вчителя	особи,	працівників	збільшен	збільшення	часу на
	освітнього	ється:	та	наданого	закладу	им	виконання	завдань);
	середовища	-	закупівлі	інклюзивн	освіти	шрифто	завдань);	зміна методів
	(індивідуальної	проведенн	их засобів	о-ресурсн	- консультації	м	тестування	тестування
	програми	я	для	им	учасників	но до	(формування	завдань в
	розвитку,	консульта	навчання	центром	освітнього	потреб	аудіоформаті,	збільшеним
	навчального	цій			процесу з	учня	шрифтом,	шрифтом
	плану учня,	учасників	забезпечу		фахівцями	забезпеч	Брайля тощо)	
	дизайну	освітнього	ються		інклюзивно-р	ення		
	приміщень тощо	процесу з	доплати		есурсного	учня		
	відповідно до	фахівцями	відповідн		центру,	допоміж		
	потреб);	інклюзивн	о до		зокрема	ними		
	- допоміжних	о-ресурсн	Закону		педагогічним	засобами		
	засобах для	ого	України		и	для		
	навчання,	центру;	“Про		працівниками	навчання		
	додатковій	-	повну		закладів	відповід		
	підтримці;	розроблен	загальну		спеціальної	но до		
	- присутності	ня	середню		освіти;	визначен		
	асистента вчителя	індивідуал	освіту” та		- посилена	их		
		ьної	постанов		увага з боку	потреб		
		програми	и		психолога			
		розвитку,	Кабінету		закладу	закупівл		
		індивідуал	Міністрів		освіти;	я		
		ьного	України		- створення	обладнан		
		навчально	від 25		команди	ня на 10		
		го плану	серпня		психолого-пе	відсотків		
		учня	2004 р. №		дагогічного	загальної		
		(відповідн	1096		супроводу	суми		
		о до	“Про		надається до	фінансов		
		потреби);	встановле		двох	ої		
		потреби);	ння		корекційно-р			
			розміру					

- доплати проведення за окремі види (надання) педагогіч корекційної діяльності та і” психолого (Офіційний вісник педагогічних занять України, (послуг) 2004 р., № 34, ст. 2263) надається можливість забезпечення:

озвиткових та підтримки психолого-педагогічних занять на тиждень заняття за розкладом класу та додаткові корекційно-розвиткові та психолого-педагогічні заняття (за окремим розкладом)

- допоміжними засобами для навчання;

призначається асистент вчителя

- іншою підтримкою відповідно до потреб і можливостей (соціальних послуг тощо);

- асистентом вчителя відповідно до потреб

Третій рівень

(надається наявність бар’єрів створюється фінансова підтримка необхідно адаптація забезпечується на основі відповідно до потреб різних сфер інклюзивного визначається освітнім розробити та здійснюється загальних учням, різних сфер інклюзивного визначається освітнім розробити та здійснюється загальних учням, різних сфер інклюзивного визначається освітнім розробити та здійснюється загальних які розвитку), що і класу у процесі індивідуальних підручників універсальних критеріїв мають перешкоджають підтримка надається у програму закладів дизайн, урахуванням труднощів успішному функціонуванню за умови потреб заяви індивідуальних середньо-неможливо індикаторів ступеня (навчання/взаємодії) наявності учня для одного з ій освітніх вості навчального прояву дії/ігровий проведення батьків навчальний та його плану (за

(трудно щі діяльності/ мобільності) в помірн закладі освіти ого потреба у: прояву)	- здійсненні комплексної психолого-педагогічної оцінки розвитку особи в інклюзивно-ресурсному центрі;	інклюзивн ня о-ресурсн ого центру про комплексн у психолого-педагогіч ну оцінку розвитку особи передбача ється: - консульта ції учасників освітнього процесу з фахівцями інклюзивн о-ресурсн ого центру;	ня (інших законних представн иків) учня та висновку про комплексн у психолого-педагогічн у оцінку розвитку особи, наданого о-ресурсн им центром заклад освіти за рішенням команди психолого-педагогічн ого супроводу із залучення м до неї представн ика	план (за наявності) учня передбачаєть ся: - адаптація змісту навчання; - методична підтримка педагогічних працівників закладу освіти - консультації учасників освітнього процесу з фахівцями інклюзивно-ресурсного центру, зокрема педагогічним и працівниками закладів спеціальної освіти;	навчальн забезпече ння - можливість матеріалі розумне пристосу вання, надруков обласштув аних анія шрифто ресурсної кімнати або збільшен им шрифто м); додатков і матеріал и для опануван ня освітньої програм и; спеціаль не обладнан ня, допоміж ні засоби для навчання відповід но до визначен их потреб	наявності) та можливості адаптації умов проведення процедури оцінювання з урахуванням особливих освітніх потреб учня; під час проведення оцінювання враховуються адаптація процедури оцінювання за часом та змістом (наприклад: збільшення часу на виконання завдань);
- створенні пристосувань освітнього середовища (індивідуальної програми розвитку, індивідуального навчального плану учня, адаптації змісту навчання, дизайну приміщень тощо);	- розроблен ня індивідуал ьної програми розвитку та індивідуал ьного навчально го плану учня;	забезпечу ються доплати відповідн о до Закону України “Про повну загальну середню освіту” та постанов и Кабінету Міністрів України	інклюзивн о-ресурсно го центру за погодженн ям з батьками (іншими законними представн иками) учня може змінювати рівень підтримки в межах одного	- посилена увага з боку психолога закладу освіти; - створення команди психолого-пе дагогічного супроводу; - проведення відповідно до потреб учня занять з розвитку слухового та	закупівл я обладнан ня на 20 відсотків загальної суми фінансов ої підтримк и	зміна методів тестування (формування завдань в аудіоформаті, збільшеним шрифтом, шрифтом Брайля тощо)
- допоміжних засобах для навчання;	- проведенн я					

- додатковій підтримці;	(надання) від 25 суміжного зорового	
- присутності асистента вчителя	корекційн о-розвитк ових та психолого “Про	рівня підтримки з урахуванн
можлива потреба в присутності асистента учня	встановле ння розміру доплати за окремі види педагогіч ної діяльност і” (Офіційн ий вісник України, 2004 р., № 34, ст. 2263)	як кращих інтересів учня
- адаптація змісту навчання;		соціально-по бутового орієнтування тощо;
- забезпече ння учня іншою додатково ю підтримко ю		- залучення ерготерапевт а, психолога (поведінковог о терапевта) тощо
відповідн о до потреб і можливос тей (соціальни х послуг супроводу особи з порушенн ям зору, порушенн ям опорно-ру хового апарату та послуги переклада ча		відповідно до визначеної потреби;
жестової мови тощо);		- використання спеціальних методів, технологій та прийомів під час занять, у тому числі застосування жестової мови, шрифту Брайля, методів альтернативн ої комунікації, візуального розкладу тощо
- забезпече ння допоміжн ими засобами для навчання;		надається до чотирьох корекційно-р озвиткових та психолого-пе дагогічних занять на тиждень
- можливість		заняття за адаптованим розкладом, що передбачає відвідування занять за

забезпечення асистентом вчителя

розкладом класу та додаткових корекційно-розвиткових та психолого-педагогічних занять

(за окремим розкладом) відповідно до індивідуальної програми розвитку

призначається асистент вчителя

асистент учня призначається відповідно до визначених потреб

Четвертий рівень

(надає наявність бар'єрів створює фінансову підтримку необхідно адаптації забезпечу на основі
 ся (відповідно до ся ння в розробити та я ється загальних
 учням, різних сфер інклюзивн визначає освітнім виконати підручни універсал критеріїв
 які розвитку), що ий клас ься у процесі індивідуальн ків для ьний оцінювання з
 мають перешкоджають підтримка відповідн надається у програму закладів дизайн та урахуванням
 трудно успішному надається о до на підставі розвитку та загальної у разі індивідуально
 щі IV функціонуванню за умови потреб заяви індивідуальн середньо неможли го
 прояву дії/ігровій наявності проведен батьків ий ї освіти вості навчального
 (трудно діяльності/ висновку ня (іншого план (за матеріалі забезпече наявності) та
 щі мобільності) в інклюзивн (надання) законного наявності) в (у тому ння - можливості
 тяжког закладі освіти о-ресурсн корекційн представн учня числі розумне адаптації/
 о ступеня потреба у: центру про психолого висновку передбачаєть ся: надруков пристосу аних вання, модифікації
 прояву) - здійсненні комплексн -педагогіч про - модифікація м Брайля ання проведення
 комплексної психолого-педаго них комплексн або адаптація або ресурсної процедури
 гічної оцінки занять у або ресурсної оцінювання з
 розвитку особи в (послуг), психолого- збільшен кімнати, урахуванням
 інклюзивно-ресур ну оцінку педагогічн им облаштув особливих
 сному центрі; розвитку послуг у оцінку - можлива навчання, освітніх
 особи асистента розвитку зміна використ навчання, потреб учня
 - створенні вчителя, особи, здійснення
 пристосувань закупівлі наданого адаптації

освітнього середовища (індивідуальної програми розвитку, індивідуального навчального плану учня, адаптації або модифікації змісту навчання, дизайну приміщень тощо);	передбачається:	допоміжних засобів для навчання, фінансування базових соціальних послуг	інклюзивним о-ресурсним центром заклад освіти за рішенням команди психолого-педагогічного супроводу залучення м до неї представника інклюзивного центру за погодженням з батьками (іншими законними представниками) учня може змінювати рівень підтримки в межах одного суміжного рівня підтримки освіти" та з урахуванням кращих інтересів учня	результатів навчання; проведення відповідно до потреб учня занять з жестової мови та розвитку слухового сприймання, просторового орієнтування, тактильного сприймання, альтернативної комунікації, соціально-побутового орієнтування тощо;	ків для учнів з особливими освітніми потребами і матеріалів	льних засобів навчання відповідно до потреб	процедури оцінювання за часом та змістом відповідно до потреб учня, що включає:
- допоміжних засобах навчання;	-	консультації учасників освітнього процесу з фахівцями інклюзивного о-ресурсного центру;	ом облаштування освітнього індивідуального середовища	забезпечуються доплати за роботу в інклюзивному класі відповідно до Закону України "Про психолого-педагогічних занять (послуг);	допоміжних засобів навчання; проведення відповідно до потреб учня занять з жестової мови та розвитку слухового сприймання, просторового орієнтування, тактильного сприймання, альтернативної комунікації, соціально-побутового орієнтування тощо;	додаткових навчальних матеріалів	- використання доступних форм викладу інформації (шрифтом Брайля, письмових чи усних завдань тощо);
- інших додаткових послугах та пристосування (наявність ресурсної кімнати тощо);	-	індивідуальних програм розвитку та індивідуального навчального плану учня;	забезпечуються доплати за роботу в інклюзивному класі відповідно до Закону України "Про психолого-педагогічних занять (послуг);	можливе використання альтернативних методів навчання та занять з самообслуговування; залучення ерготерапевта, психолога (поведінкового терапевта) тощо відповідно до визначених потреб;	освітньої програми, в тому числі ігрові спеціальне обладнання, допоміжні засоби навчання відповідно до визначених потреб	використання засобів альтернативної комунікації під час формування завдань;	-
- присутності асистента вчителя, асистента учня	-	адаптація або модифікація змісту навчання;	адаптація Кабінету Міністрів України від 25 серпня 2004 р. № 1096 "Про встановлення розміру доплати за окремі види педагогіч	використання спеціальних методів, технологій та прийомів під час занять, у тому числі застосування жестової мови, шрифту Брайля, методів	обладнання на 35 відсотків загальної суми фінансової підтримки	адаптація/модифікація завдань з урахуванням способу їх сприйняття учнем, збільшення часу на процедуру оцінювання тощо	тести повинні відповідати змісту модифікованої програми навчального предмета

о до ної
потреб і діяльност
можливос і”
тей (Офіційн
(соціальни ий вісник
х послуг України,
тощо); 2004 р.,
№ 34, ст.
2263)
- забезпе
ння
допоміжн
ими
засобами
для
навчання;
-
забезпече
ння
додаткови
ми
послугами
(асистента
учня
тощо);
-
використа
ння
спеціальн
их
методів,
технологі
й та
прийомів,
зокрема
вивчення
жестової
мови,
використа
ння
альтернат
ивних
методів
комунікац
ії;
-
можливіст
ь
забезпече
ння
асистенто
м вчителя

альтернативн
ої
комунікації,
візуального
розкладу
тощо;

- методична
підтримка
педагогічних
працівників
закладу
освіти

- консультації
учасників
освітнього
процесу з
педагогічним
и
працівниками
інклюзивно-р
есурсного
центру чи
іншими
фахівцями;

- консультації
з
педагогічним
и
працівниками
спеціальних
закладів
освіти;

- посилена
увага із
сторони
психолога
закладу
освіти до
батьків
(інших
законних
представникі
в) учня,
інших
учасників
освітнього
процесу
надається до
шести
корекційно-р
озвиткових та
психолого-пе
дагогічних

занять на
тиждень

заняття за
адаптованим
розкладом,
що
передбачає
відвідування
основних
занять за
розкладом
класу, деяких
предметів за
індивідуальн
им розкладом
та/або
додаткових
корекційно-р
озвиткових та
психолого-пе
дагогічних
занять (за
окремим
розкладом)
відповідно до
індивідуальн
ої програми
розвитку
призначаєтьс
я асистент
вчителя

асистент
учня
призначаєтьс
я відповідно
до
визначених
потреб

П'ятий
рівень

(надає наявність бар'єрів створює фінансува підтримка необхідно підручни забезпечу на основі
ся (відповідно до ся ння надається розробити та ки для ється загальних
учням, різних сфер інклюзивн визначає на підставі виконати учнів з універсал критеріїв
які розвитку), що ий клас ься заяви індивідуальн особлив ьний оцінювання з
мають перешкоджають відповідн одного з у програму ими дизайн та урахуванням
трудно успішному підтримка о до батьків розвитку та освітнім у разі індивідуально
щі V функціонуванню надається потреб (інших індивідуальн и неможли го
ступеня (навчанню/ за умови учня для законних ий потреба вості навчального
прояву взаємодії/ігровій наявності проведен представн навчальний ми і його плану (за
(трудно діяльності/ висновку ня иків) учня план (за навчальн забезпече наявності) та
щі інклюзивн (надання) та і ння -
найтяж о-ресурсн корекційн висновку розумне

чого мобільності) в ступеня закладі освіти прояву)	ого центру про комплексн	о-розвитк про ових та комплексн психолого у	наявності) учня	матеріал и	пристосу вання	можливості адаптації/
потреба у:	комплексн	-педагогіч психолого-	передбачаєть	надають	облаштув	модифікації
- здійсненні	у	них педагогічн	ся:	ся	ання	умов
комплексної	психолого	занять у оцінку	- адаптація	додатков	ресурсної	проведення
психолого-педаго	-педагогіч	(послуг), розвитку	та/або	і ігрові	кімнати	процедури
гічної оцінки	ну оцінку	оплати особи,	модифікація	та	облаштув	оцінювання з
розвитку особи в	розвитку	послуг наданого	змісту	навчальн	ання	урахуванням
інклюзивно-ресур	особи	асистента інклюзивн	навчання;	матеріли	місця	особливих
сному центрі;	передбача	вчителя, о-ресурсн	- зміна	,	навчання	освітніх
- створенні	ється:	закупівлі им	результатів	спеціаль	закупівля	потреб учня
пристосувань	-	их засобів	навчання;	не	індивідуа	здійснення
освітнього	проведенн	для заклад	- проведення	обладнан	льних	адаптації
середовища	я	освіти за	відповідно до	ня,	засобів	процедури
(індивідуальної	консульта	рішенням	потреб учня	допоміж	навчання	оцінювання за
програми	цій	команди психолого-	занять з	ні засоби		часом та
розвитку,	учасників	педагогічн	жестової	для		змістом
індивідуального	освітнього	ого	мови та	навчання		відповідно до
навчального	процесу з	соціальни	розвитку	відповід		потреб учня,
плану учня,	фахівцями	х послуг,	слухового	но до		що включає:
адаптації і	інклюзивн	фінансува	сприймання,	визначен		-
модифікацій	о-ресурсн	засновник	просторового	потреб		використання
змісту навчання,	ого	ом	орієнтування,	закупівл		доступних
дизайну	центру;	облаштув	тактильного	я		форм викладу
приміщень тощо);	-	ання	сприймання,	обладнан		інформації
- допоміжних	розроблен	освітнього	альтернативн	ня на 35		(шрифтом
засобах для	ня	о	ої комунікації	відсотків		Брайля,
навчання;	індивідуал	середови	тощо;	загальної		письмових чи
- інших	ьної	ща	- можливе	суми		усних завдань
додаткових	програми	ям з	використання	фінансов		тощо);
послугах та	розвитку	батьками	альтернативн	ої		-
пристосування	та	(іншими	их методів	підтримк		використання
(наявність	індивідуал	законними	навчання;	и		засобів
ресурсної кімнати	ьного	представн	- проведення			альтернативно
тощо);	навчально	иками)	занять з			ї комунікації
- присутності	го плану;	учня може	самообслугов			під час
асистента	-	Закону	ування;			формування
вчителя,	проведенн	України				завдань
асистента учня	я	“Про	- залучення			адаптація/мод
	(надання)	повну	ерготерапевт			ифікація
	корекційн	загальну	а, психолога			завдань з
	о-розвитк	освіту” та	(поведінковог			урахуванням
	ових та	постанов	о терапевта)			способу їх
	психолого	и	тощо			сприйняття
	-педагогіч	Кабінету	відповідно до			учнем,
	них занять	Міністрів	визначених			збільшення
	(послуг);	України	потреб;			часу на
	-	від 25	учня			процедуру
	адаптація	серпня	-			оцінювання
	змісту	2004 р. №	використання			тощо
	навчання	1096	спеціальних			тести повинні
		“Про	методів,			відповідати
			технологій та			

- встановле
забезпече ння
ння учня розміру
іншою доплати
додатково за окремі
ю види
підтримко педагогіч
ю ної
відповідн діяльност
о до і”
потреб і (Офіційн
можливос ий вісник
тей України,
(соціальни 2004 р.,
х послуг № 34, ст.
тощо); 2263)

-
забезпече
ння
допоміжн
ими
засобами
для
навчання;

-
можливіст
ь
забезпече
ння
асистенто
м вчителя;

-
використа
ння
спеціальн
их
методів,
технологі
й та
прийомів,
зокрема
вивчення
жестової
мови,
використа
ння
альтернат
ивних
методів
комунікац
ії;

-
забезпече

прийомів під
час занять, у
тому числі
застосування
жестової
мови,
шрифту
Брайля,
методів
альтернативн
ої
комунікації,
візуального
розкладу
тощо;

- методична
підтримка
педагогічних
працівників
закладу
освіти

- консультації
учасників
освітнього
процесу з
фахівцями
інклюзивно-р
есурсного
центру;

- консультації
з
педагогічним
и
працівниками
спеціальних
закладів
освіти;

- посилена
увага з боку
психолога до
батьків
(інших
законних
представникі
в) учня,
інших
учасників
освітнього
процесу

надається до
восьми
корекційно-р

змісту
модифікованої
програми
навчального
предмета

ння
додаткови
ми
послугами
(асистента
учня
тощо)

озвиткових та
психолого-пе
дагогічних
занять на
тиждень

навчання за
адаптованим
розкладом,
що
передбачає
відвідування
закладу
освіти
відповідно до
індивідуальн
ої програми
розвитку з
обов'язковим
періодичним
включенням
учня в
освітній
процес,
відвідування
учнем заходів
із
позашкільної
діяльності з
метою
соціалізації

призначаєтьс
я асистент
вчителя та
асистент
учня

{Додаток 1 із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 483 від 26.04.2022, № 979 від 30.08.2022}

Додаток 2
до Порядку

ПРОТОКОЛ
оцінки потреби учня в наданні підтримки у закладі освіти

Додаток 3
до Порядку

Індивідуальна програма розвитку

{Додаток 3 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 979 від 30.08.2022}

Про затвердження Порядку організації
інклюзивного навчання у закладах загальної
середньої освіти
Постанова Кабінету Міністрів України; Порядок, Форма
типового документа, Протокол, Програма від 15.09.2021 №
957

Редакція від **06.09.2022**, підстава — [979-2022-п](#)

Постійна адреса:

<https://zakon.rada.gov.ua/go/957-2021-%D0%BF>

Законодавство України
станом на 11.04.2024
чинний

Документи та файли

- Сигнальний документ — [f509138n95.docx](#) від 21.09.21 17:00, 15 кб
- Сигнальний документ — [f509138n111.docx](#) від 13.09.22 10:45, 24 кб

Публікації документа

- Урядовий кур'єр від 16.09.2021 — № 179
- Офіційний вісник України від 01.10.2021 — 2021 р., № 76, стор. 106, стаття 4774, код акта 107263/2021